

Softwarové rádio

Doc. Dr. Ing. Pavel Kovář

Obsah

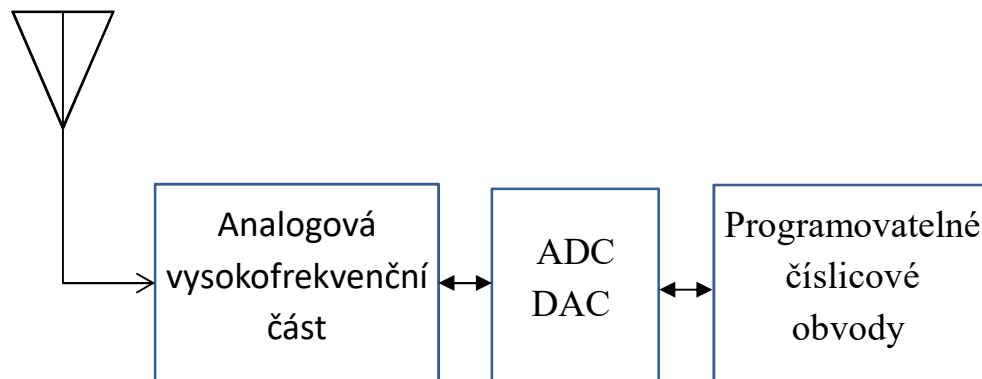

- Definice SDR
- Prostředky číslicového zpracování signálu
- Rekonfigurovatelná rádiová část
- Srovnání softwarového rádia s klasickým
- Aplikace

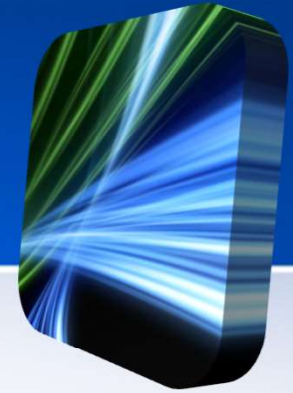
Definice softwarového rádia (softwarově definované rádio)

- Softwarové rádio je rádiové zařízení, ve kterém je rozhodující část číslicového zpracování signálu realizována programově v programovatelných obvodech
- Je vybaveno konfigurovatelnými rádiovými bloky

Prostředky číslicového zpracování signálu

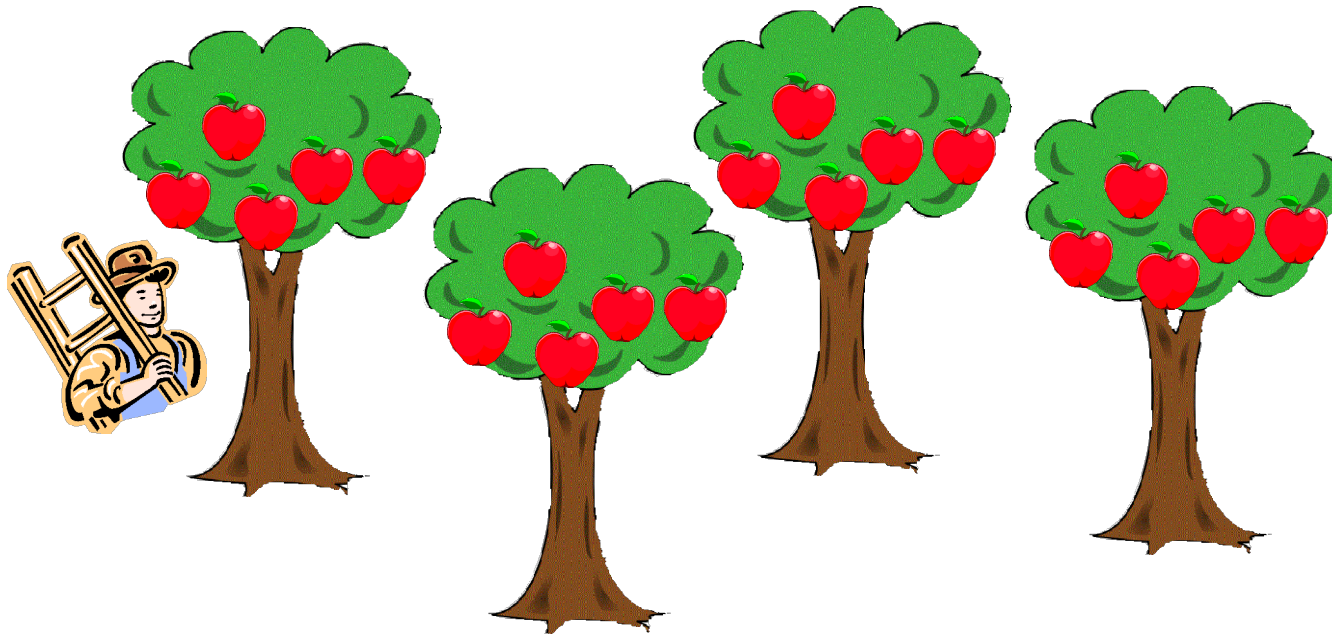

- Procesory a signálové procesory CPU
- Paralelní procesory GPU a APU
- FPGA
- SoC

Zpracování signálu procesorem

- Zpracování je řízeno programem
- Instrukce se provádí sekvenčně

Možnosti zvýšit výkon

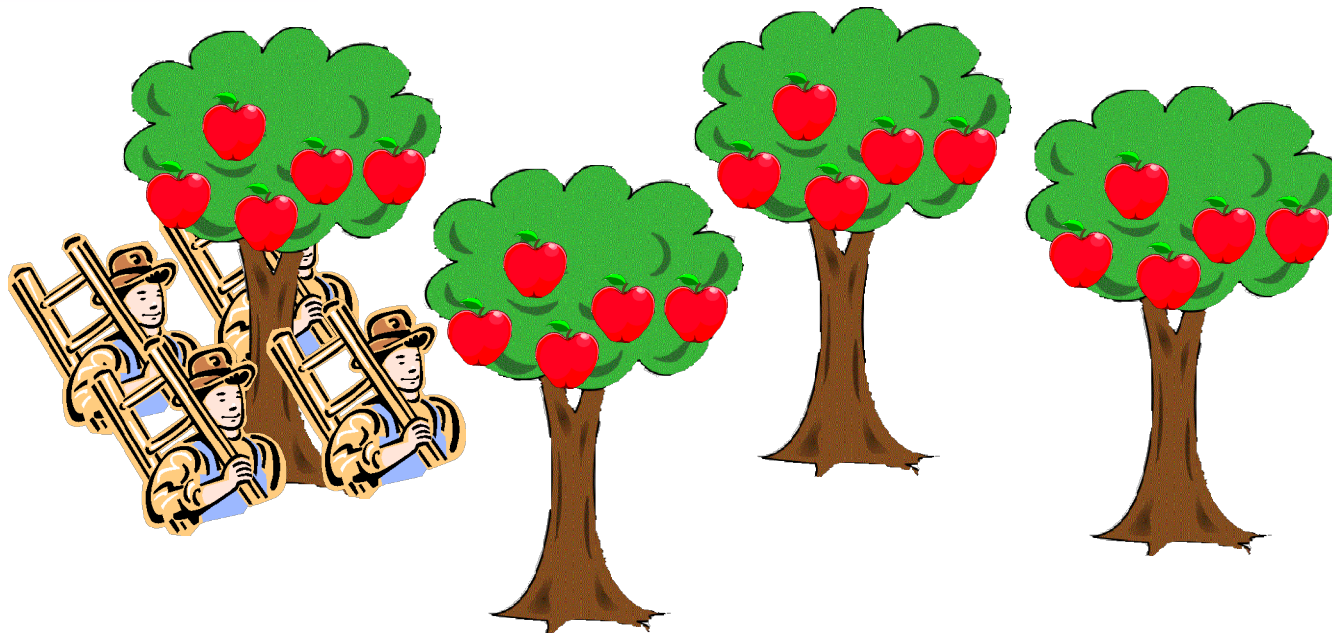
1. Zvýšení rychlosti vykonávání programu
2. Paralelní zpracování
  - *Task parallelism* – schopnost řešit dvě a více úloh najednou
  - *Data parallelism* – schopnost vykonávat jednu úlohu nad několika různými množinami dat

Task parallelism

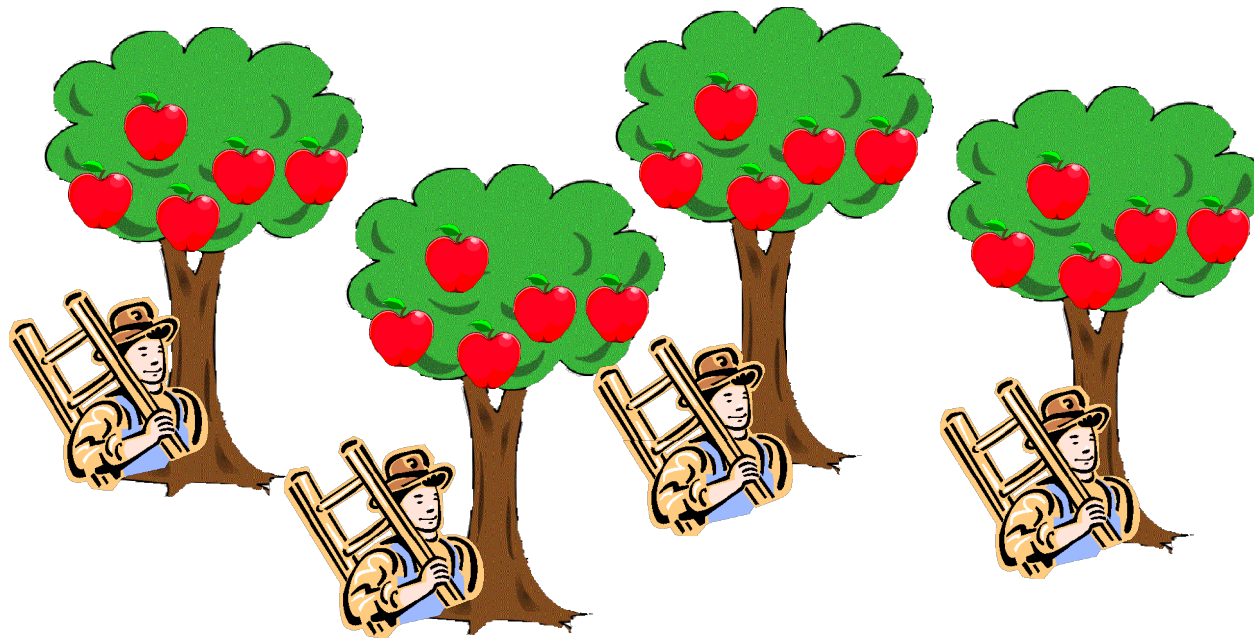
- Schopnost řešit dvě a více úloh najednou

Data parallelism

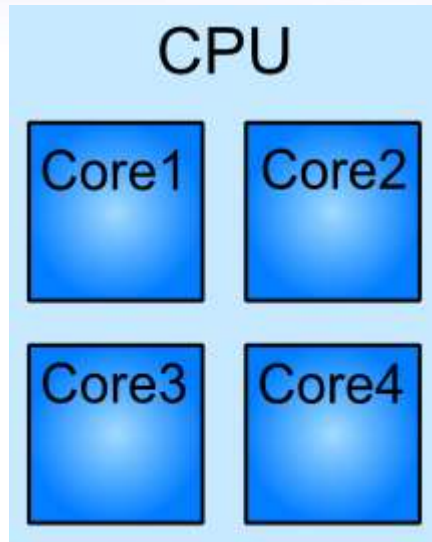

- Schopnost vykonávat jednu úlohu nad několika různými množinami dat

CPU - *Central Processing Unit*

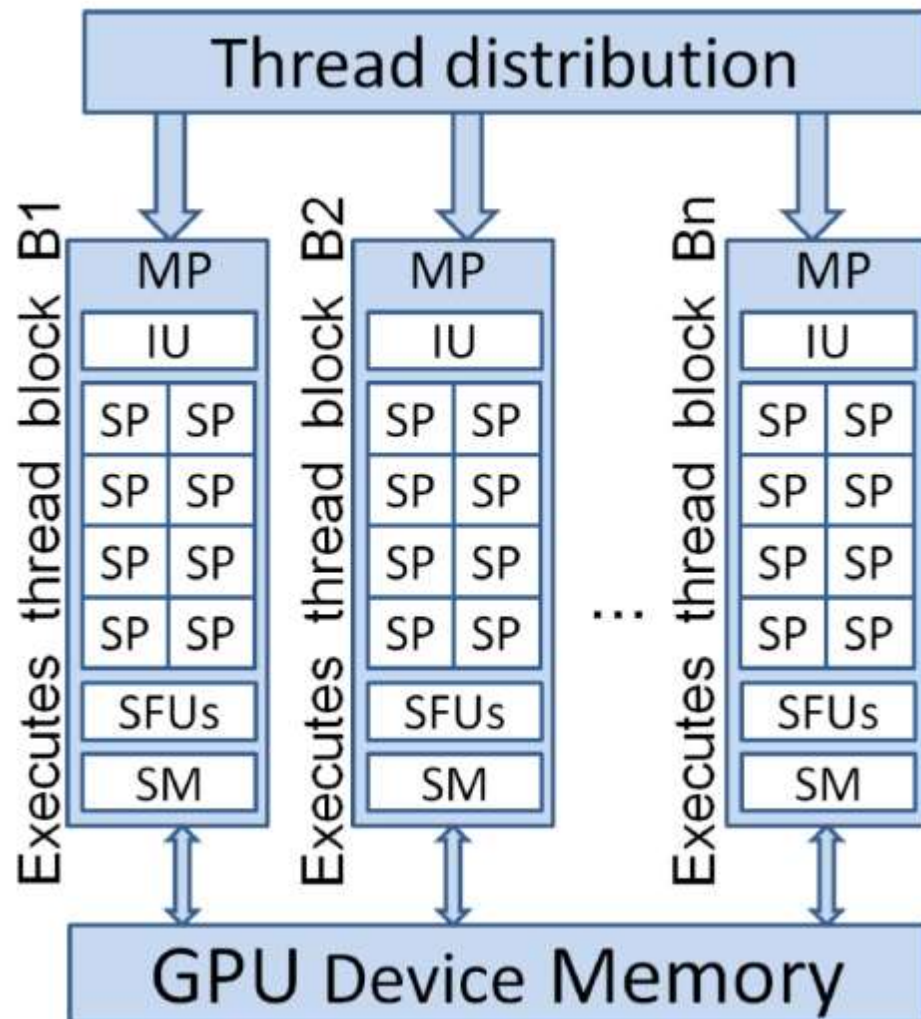
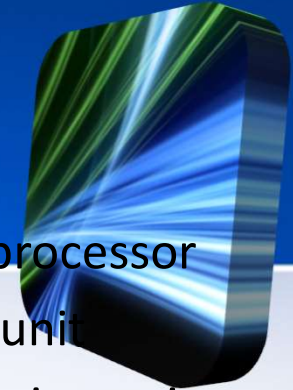

- Jedno nebo několik výpočetních jader
- Každé jádro vykonává své samostatné instrukce

=

Task parallelism

Architektura GPU

SP	Streaming processor
IU	Instruction unit
SFU	Special function unit
SM	Local memory
MP	Multiprocessor

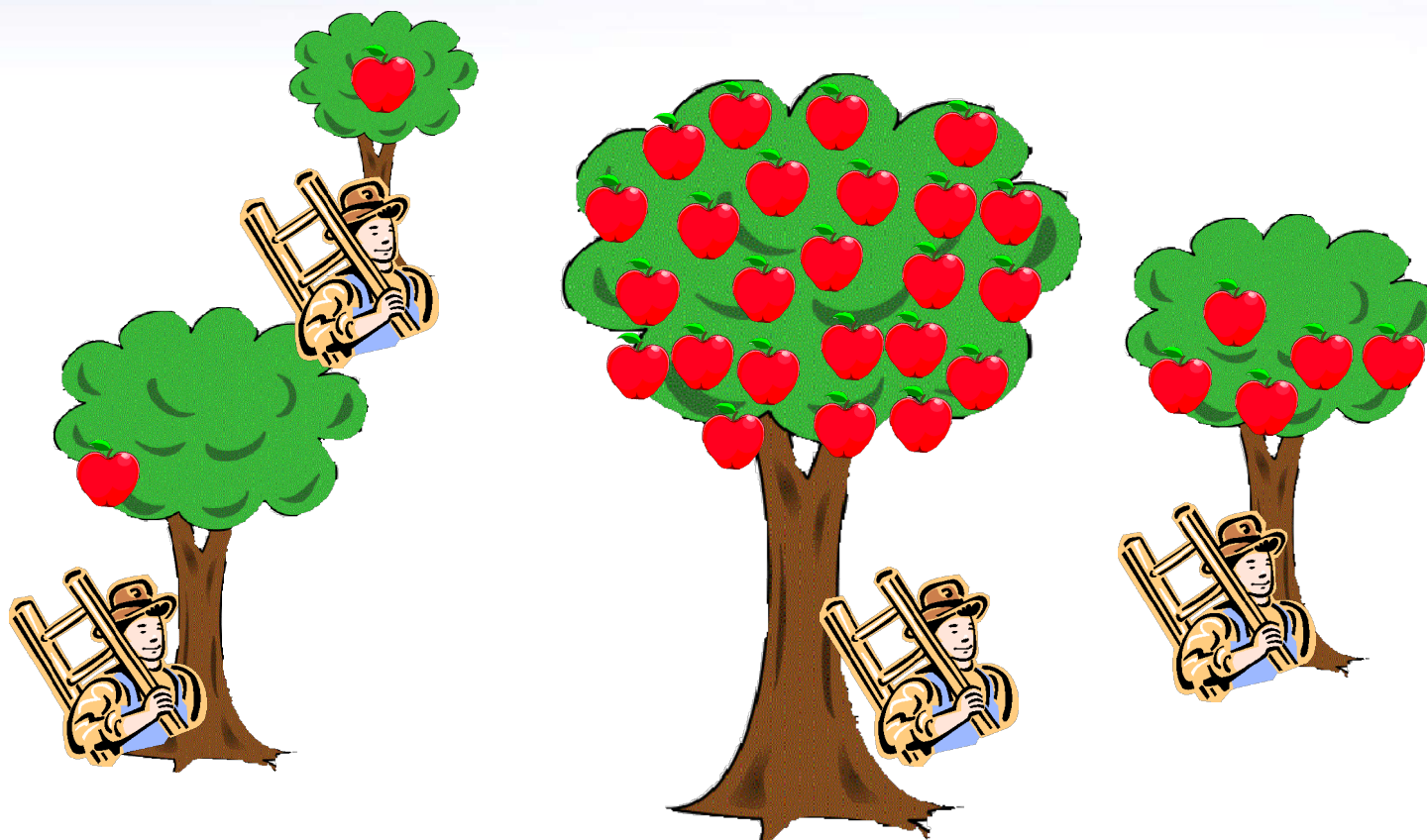
Streaming procesory v rámci Multiprocesoru vykonávají stejné instrukce nad různou množinou dat =

Data parallelism

Několik multiprocesorů =

Task parallelism

Nevhodná úloha pro data parallelism

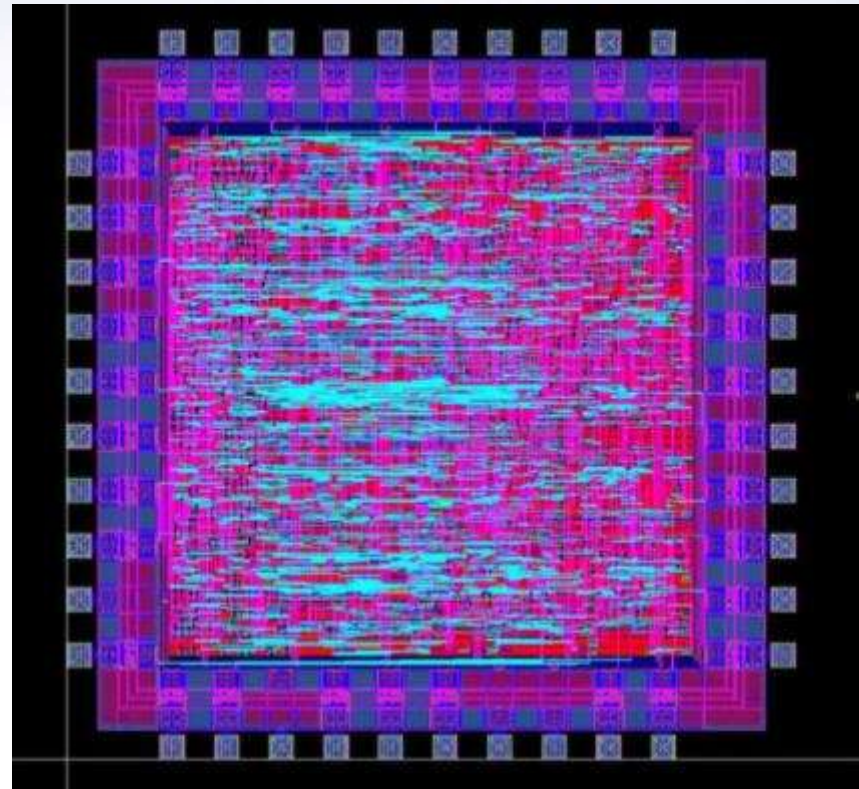

ASIC – *Application-specific integrated circuit*

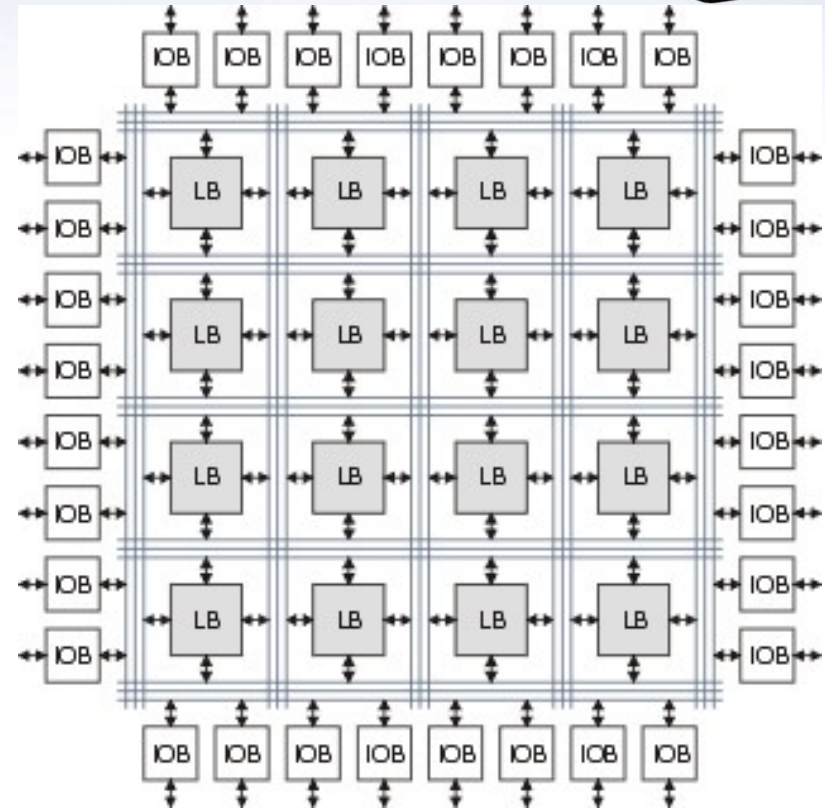
- Algoritmus vykonáván jednoúčelovým obvodem
- Nejvyšší výpočetní výkon
- Nelze programovat, algoritmus implementován hardwarově
- Struktura se definuje v HDL (Hardware Description Language) výsledný kód se pak překládá do logického obvodu. Obvod se pak vyrobí ve formě integrovaného obvodu

FPGA - *Field-programmable gate array*

- Podobné vlastnosti jako ASIC
- Strukturu obvodu lze programovat pomocí konfiguračního souboru
- Struktura se definuje v HDL (Hardware Description Language) výsledný kód se pak překládá do logického obvodu. Obvod se pak nakonfiguruje do FPGA
- Někdy se používají vyšší vývojové nástroje

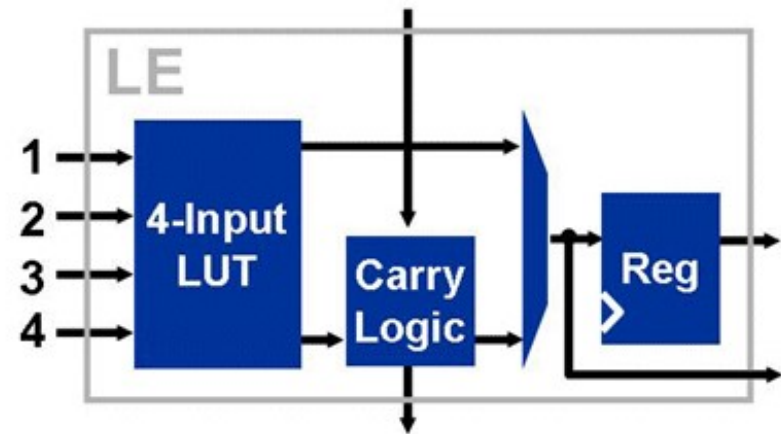

FPGA Logické bloky

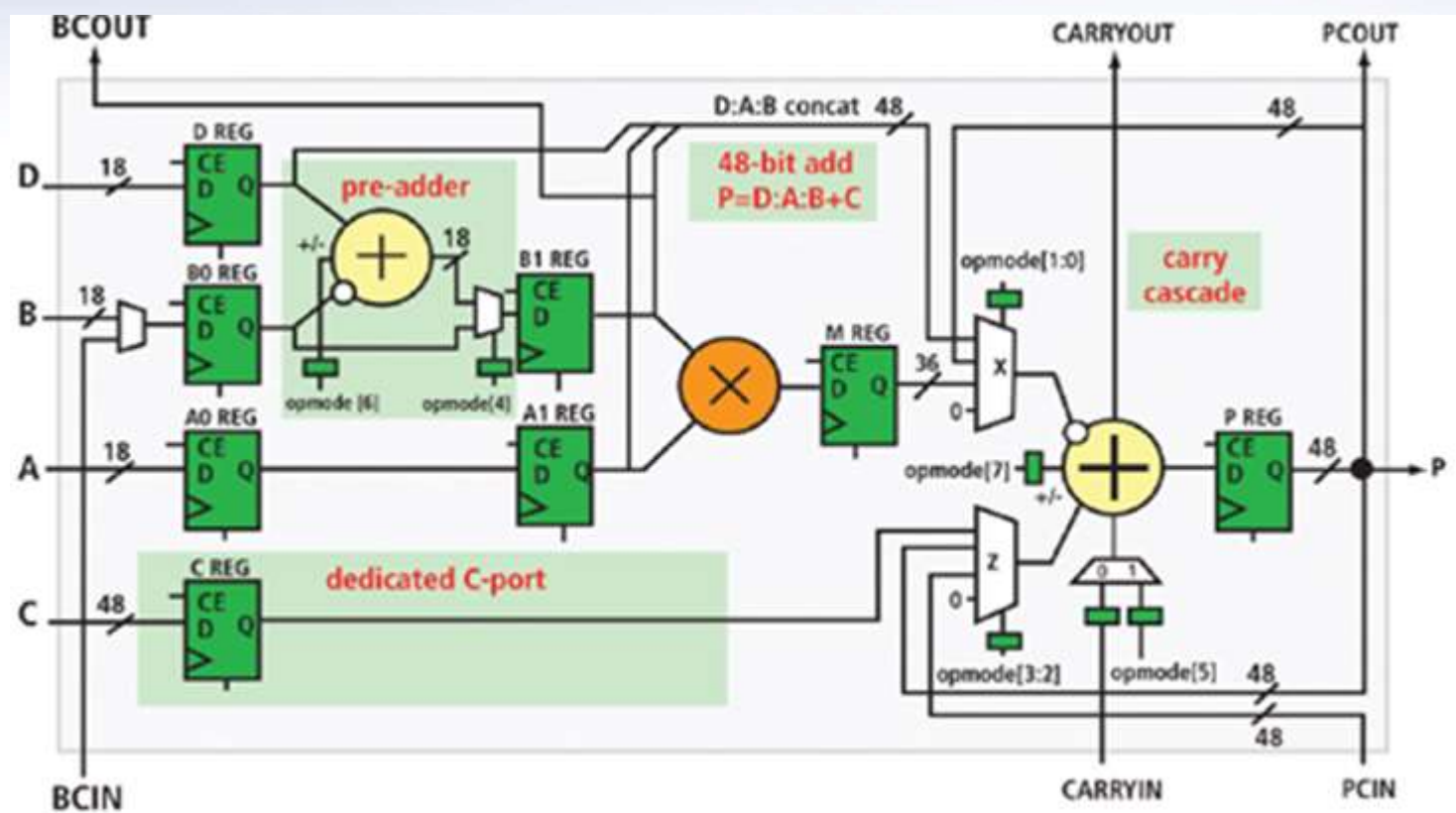

Logické buňky

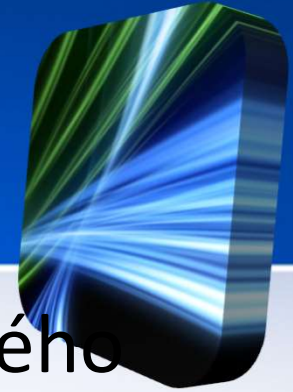
- Realizace libovolné logické funkce několika (4 – 7) proměnných
- Jeden nebo několik registrů D
- Rychlý přenos pro realizaci sčítaček a násobiček

Sčítačky, násobičky a DSP

Další bloky FPGA

- Bloky pro generování a distribuci hodinového signálu
- Blokovaná paměť
- Distribuovaná paměť
- Řadič DDR paměti
- Řadič PCIe
- Řadič Ethernet

Soft procesory pro FPGA

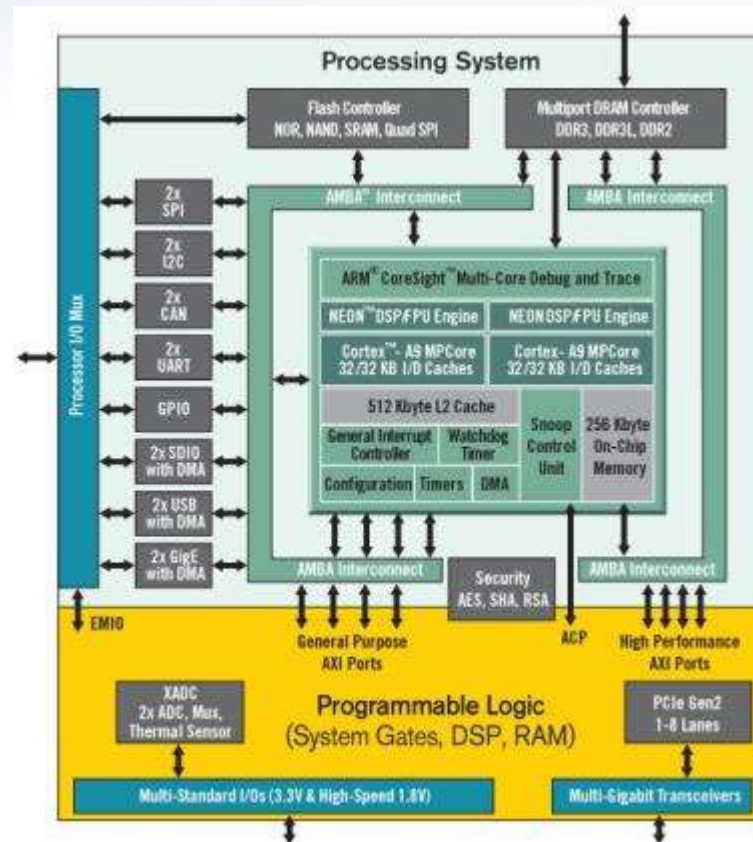

- Xilinx
  - MicroBlaze   32 bit Risc
  - PicoBlaze   jednoduchý řadič řízený programem
- Altera
  - Nios
- ARM
  - Cortex M1

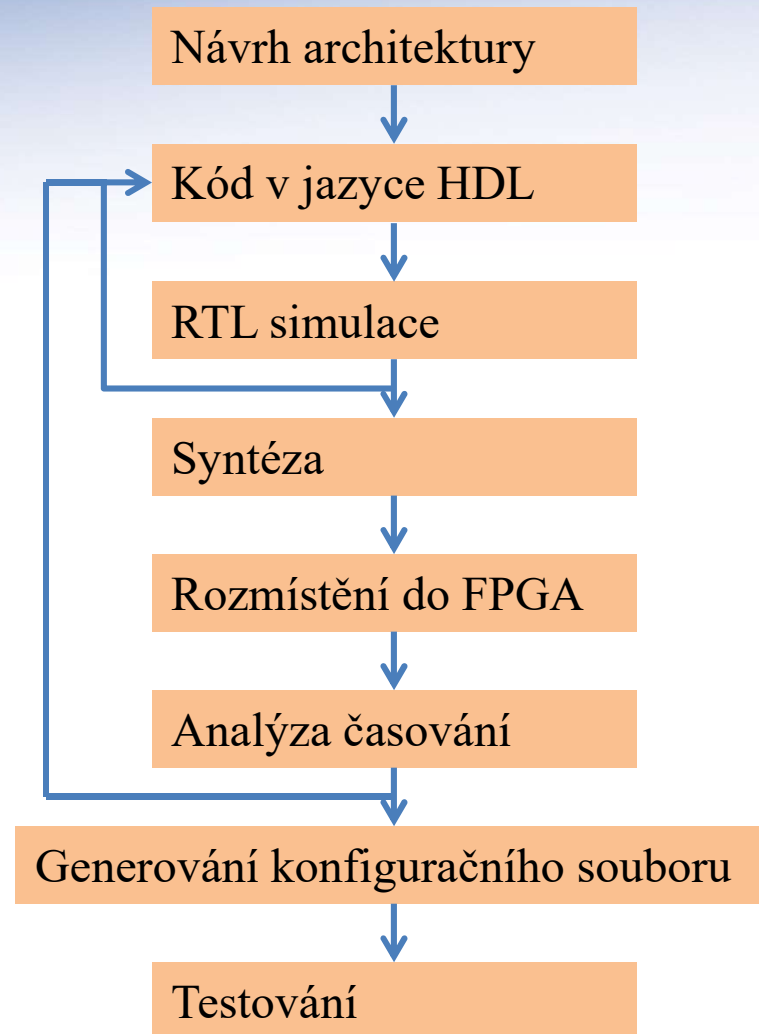
System on chip SoC

- Kombinace FPGA a procesoru na jednom chipu

SoC Zynq firmy Xilinx

Postup vývoje programu pro FPGA

Příklad FPGA pro mobilní zařízení

iCE40 firmy LATTICE

- FPGA malé velikosti 0,4 – 8 K LUT
- Ultra nízká spotřeba
- Určeno do chytrých mobilních zařízení
  - Interface, senzory,...
  - Přijímač GPS do hodinek

Rozdíly v programování CPU, GPU, FPGA

	CPU	GPU	FPGA
Programovací jazyk	C/C++	OpenCL Cuda	HDL (VHDL, Verilog)
Algoritmická správnost	Programátor	Programátor	Programátor
Paralelizace výpočtů	CPU	Programátor vektorizací výpočtů	Programátor návrhem struktury systému
Časování	Výrobce	Výrobce	Programátor

Rekonfigurovatelné rádiové části

- Přijímačem s přímým zesílením,
- Superheterodynním přijímačem,
- Přijímačem s přímou konverzí do základního pásma

Přijímač s přímým zesílením

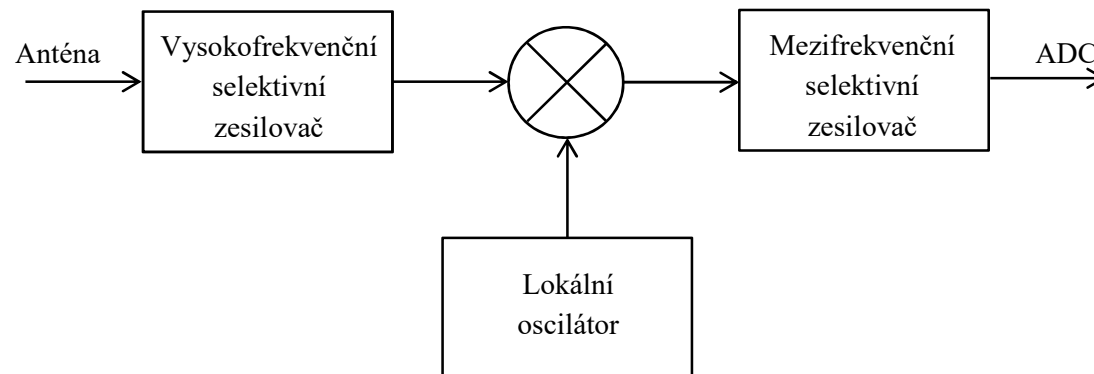

- Selektivní zesilovač + ADC
  - obtížná přeladitelnost
  - problém se selektivitou
- Aplikace
  - Pevné nízké kmoitočty
  - LORAN C

Superheterodynní přijímač

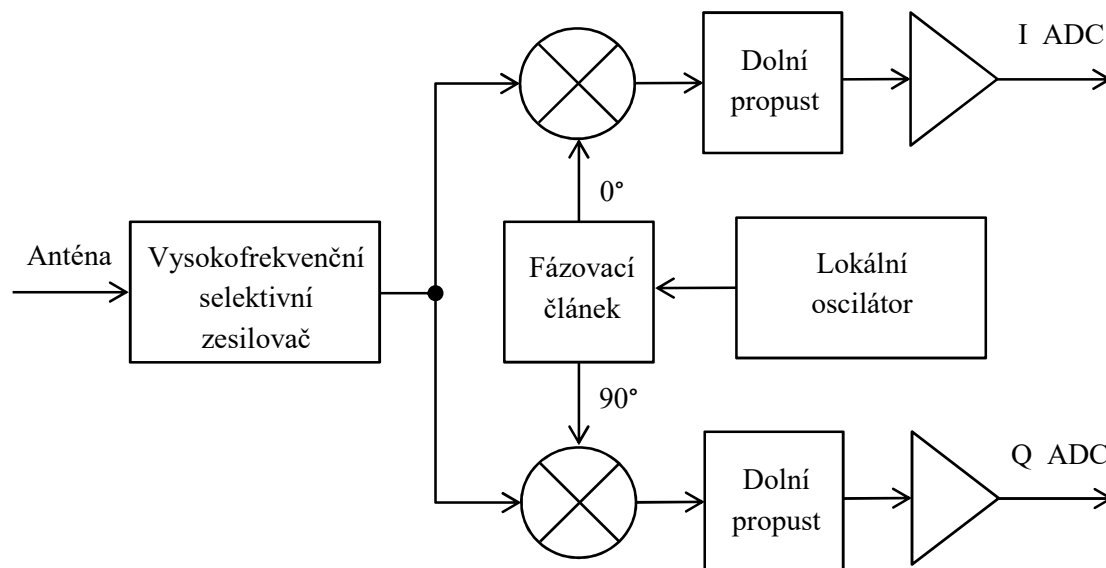
- Kmitočtová konverze
- Výborná přeladitelnost
- Vysoká selektivita

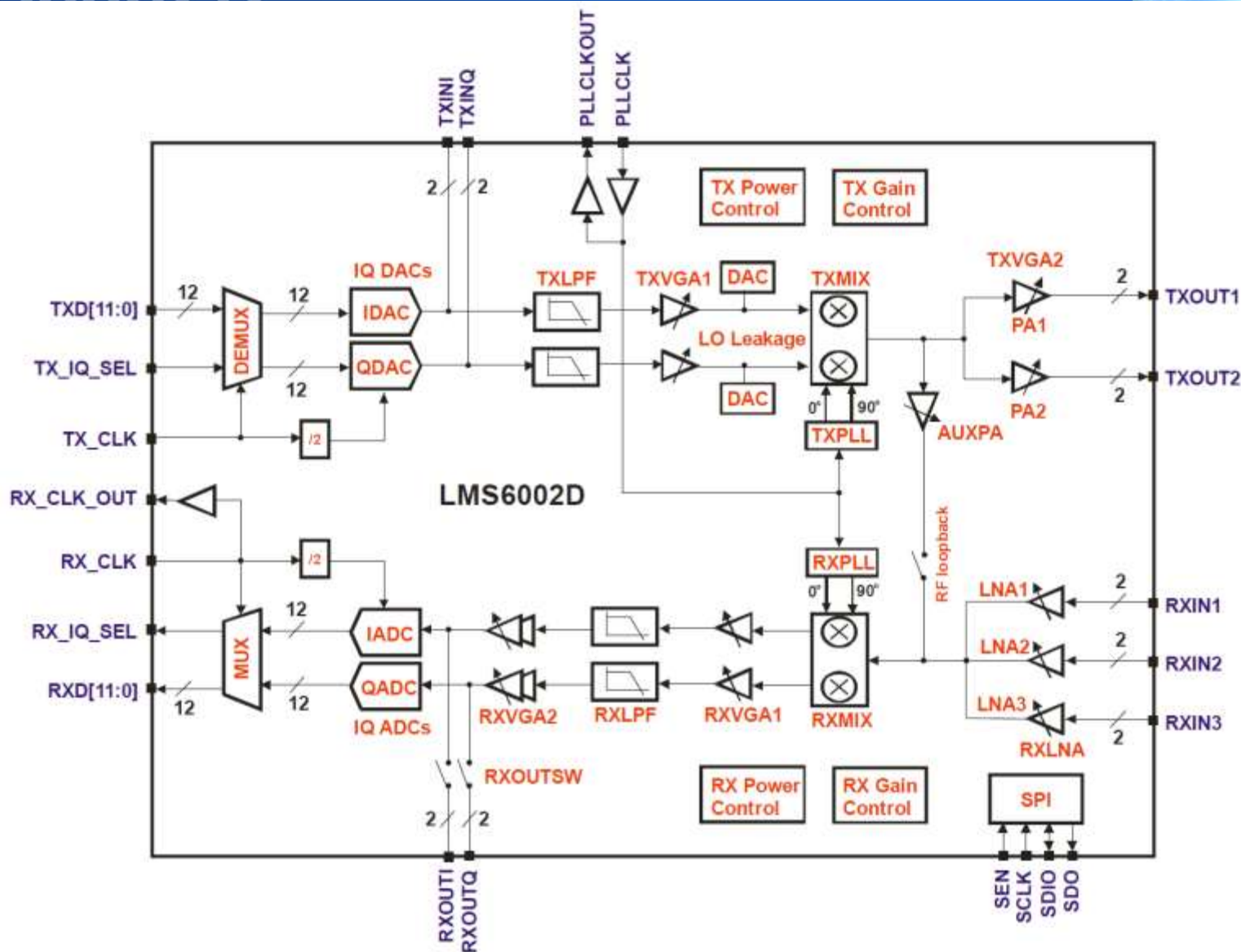
Přijímač s přímou konverzí do základního pásma

- Lze realizovat na chipu bez externích filtrů
- Přeladitelnost a změna propustného pásma v širokém rozsahu
- Nevýhody
  - průniky signálu lokálního oscilátoru do vstupních obvodů přijímače,
  - problém se šumem $1/f$ u zesilovačů v základním pásmu.

Integrovaný transceiver LMS6002D

Integrovaný transceiver LMS6002D

- Přijímač s přímou konverzí do základního pásma
- Kmitočtový rozsah 0,3 – 3,8 GHz
- Programovatelná šířka pásma
1.5; 1.75; 2.5; 2,75; 3; 3.84; 5; 5.5; 6; 7; 8.75; 10; 12; 14; 20 a 28 MHz
- 12 bit A/D převodník max. 40 MHz
- Řízení zisku 60 dB
- Výkon vysílače max. 6 dBm
- Spotřeba příjem 700 mW, vysílání 900 mW

Aplikace

- WCDMA/HSPA, LTE, GSM, CDMA 2000, IEEE 802,16
- DVB-T, DAB, GPS, GNSS, ...

Srovnání SDR s klasickým rádiem

FPGA versus ASIC

- velikost chipu
- zpoždění kritické cesty
- dynamická spotřeba
- náklady

FPGA versus ASIC

- Stejná šířka hradla FPGA a ASIC

Velikost chipu

Typ obvodu	Poměr FPGA / ASIC
Logika	35
Logika a DSP	25
Logika a paměť	33
Logika, paměť, DSP	18

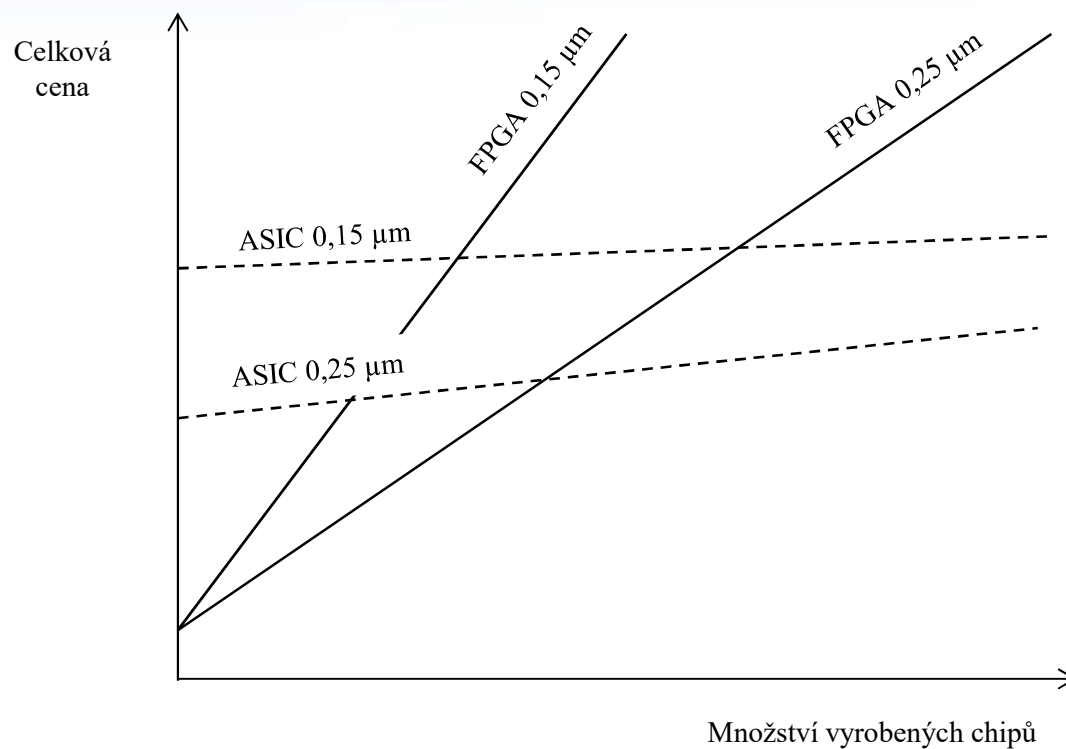
Zpoždění kritické cesty

Typ obvodu	Poměr FPGA / ASIC
Logika	3,4
Logika a DSP	3,5
Logika a paměť	3,5
Logika, paměť, DSP	3,0

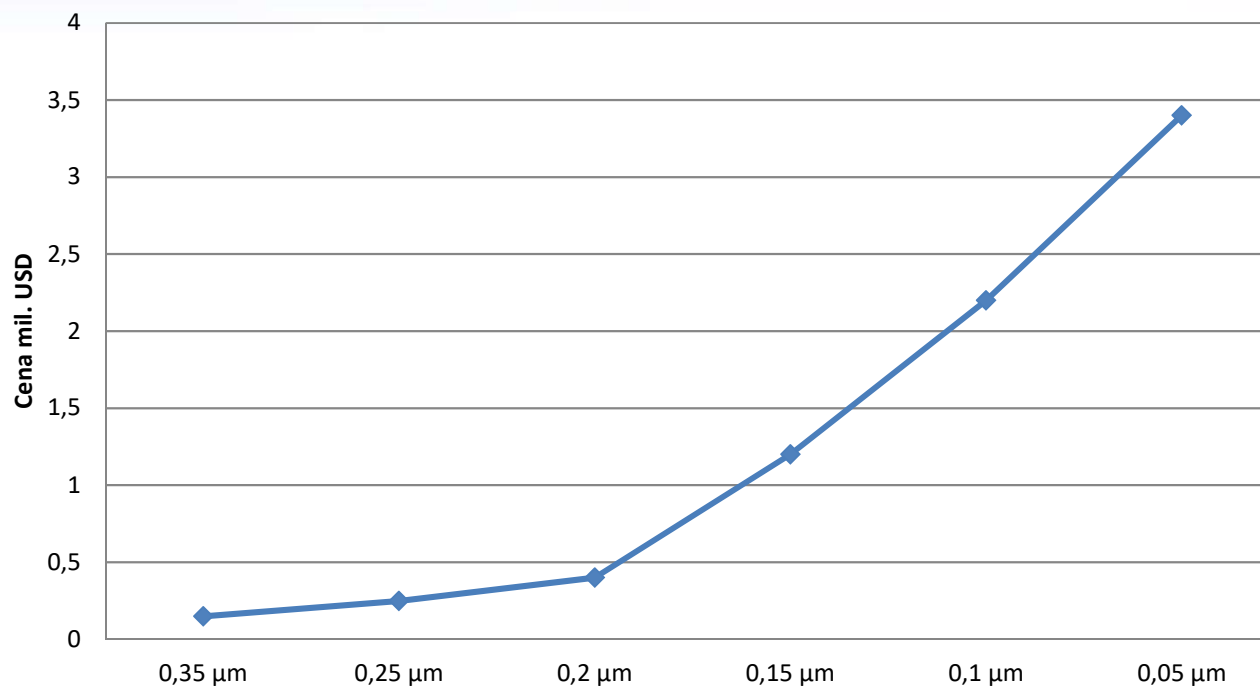
Dynamická spotřeba

Typ obvodu	Poměr FPGA / ASIC
Logika	14
Logika a DSP	12
Logika a paměť	14
Logika, paměť, DSP	7,1

Celkové náklady na projekt

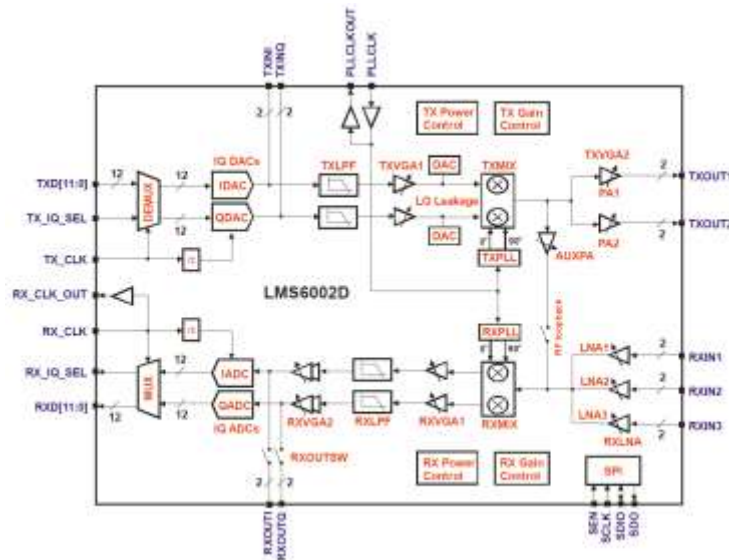
Fixní náklady na ASIC v závislosti na šířce hradla

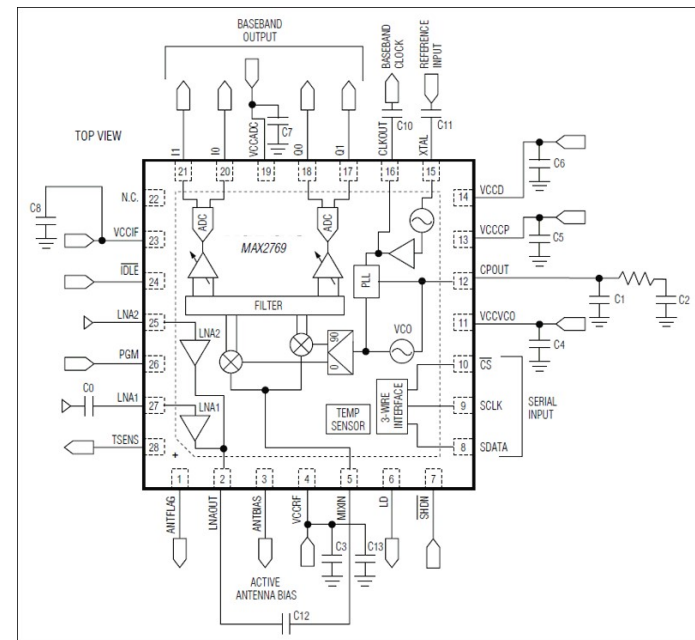
Porovnání jednoúčelového a konfigurovatelného rádiového bloku

- LMS6002D
- MAX 2769 jednoúčelový obvod pro GPS přijímač

Spotřeba 700 mW v režimu příjmu

Spotřeba 40 mW

Aplikace SDR

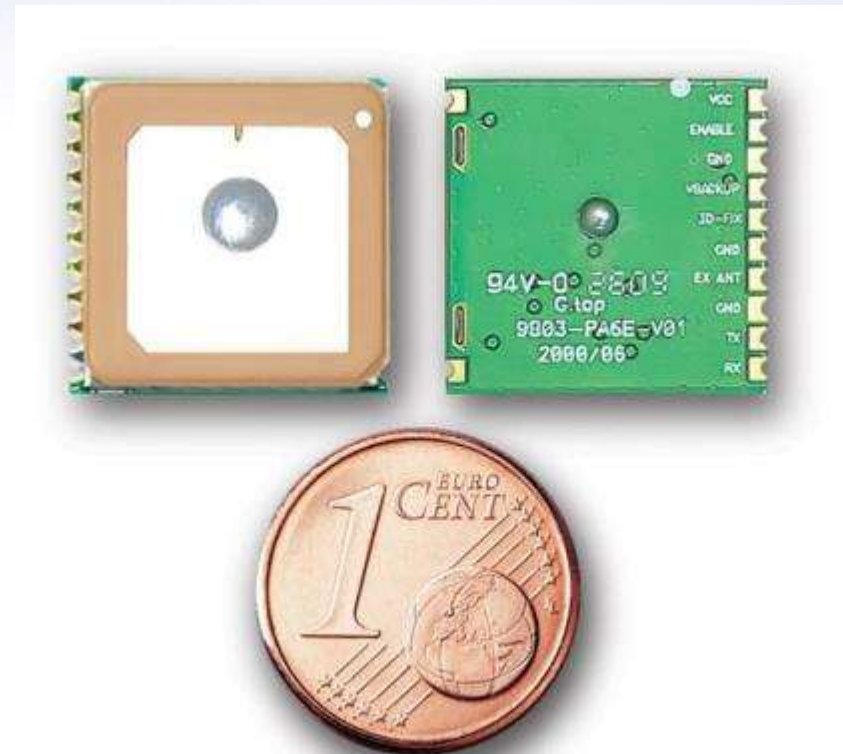
- Měřicí přístroje
- Speciální a vojenská technika
- Vědecké přístroje
- Výuka
- Amatéři

Komerční přijímač GPS L1

Požadavky

- Miniaturní rozměry a hmotnost
- Ultra nízká spotřeba
- Co nejvyšší přesnost
- Schopnost pracovat v obtížných podmínkách z hlediska příjmu signálu
- Nízká cena
- Velké množství aplikací, trh miliony kusů ročně
- ASIC technologie

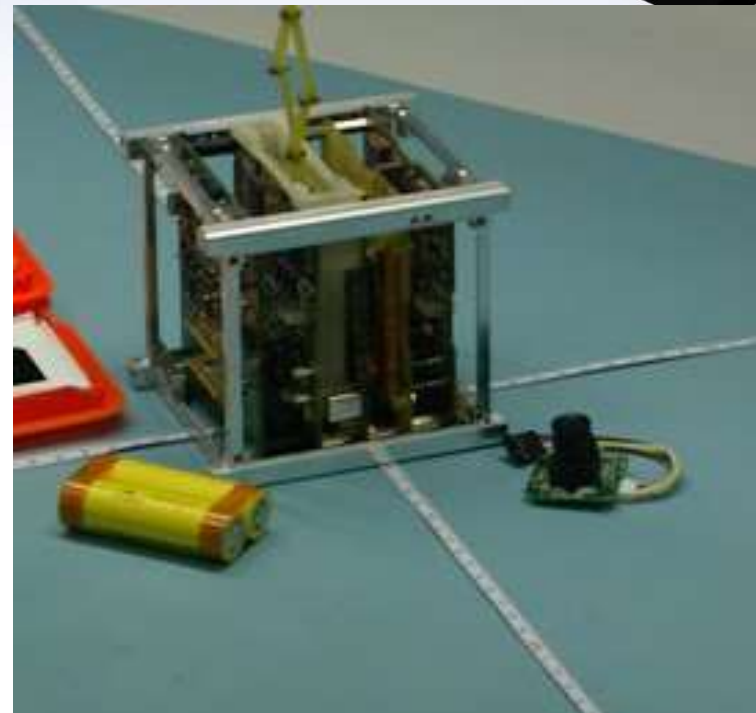

Požadavky na GPS L1 pro družici CubeSat

CubeSat

- Piko družice o objemu rozměrech 100x100x100 mm
- Výkon solárních panelů cca. 1 W
- Přímá viditelnost navigačních družic
- Žádné odrazné plochy
- Velká rychlost a výška
- Radiace

piNAV L1 přijímač pro CubeSat

Požadavky na přijímač

- Minimální spotřeba (zlomek výkonové bilance družice)
- Schopnost spolehlivě navigovat na LEO oběžné dráze
- Velikost trhu desítky kusů/rok

Srovnání komerčního GPS přijímače a přijímače piNAV L1

Vlastnost	Komerční přijímač	piNAV
Technologie	ASIC	Softwarové rádio
Velikost	16 x 16 x 6 mm	75 x 35 x 12 mm
Hmotnost	5 g	47 g
Spotřeba	95 mW	120 mW
Počet kanálů	66	15
Akviziční jednotka	Ano	Ne
Vysoká citlivost	Ano	Ne
Potlačení rušení v GPS pásmu	Ano	Ne
Schopnost pracovat na LEO dráze	Ne	Do rychlosti 9 km/s a výšky 10 000 km
Cena vývoje	???	180 000 Kč + 1200 hod